

НЕНАСИЛЬНИЦЬКЕ СПІЛКУВАННЯ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД І РЕАЛЬНА КОНФЛІКТНІСТЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Адміністративний менеджмент
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 годин лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 60 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік / модульна контрольна робота
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: старший викладач Василець Ольга Іванівна, ovasylec@gmail.com Практичні / Семінарські: старший викладач Казьмірова Оксана Миколаївна oksana.kazmirova@ukr.net
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна спрямована до формування критичного та системного бачення взаємозв'язків між процесами соціалізації до моделювання критичних моментів у цих взаємодіях на сучасному етапі людського розвитку; до вибудови прогностичних карт взаємо адаптації спільнот та особи у суперечливій єдності інноваційності та наступності, пристосування і перетворення, творчості як її сутнісних складових. Освоєння технології комунікації (ННС), яка поєднує переговорні навички та знання з конфліктології. Пропонує опанувати мистецтво розуміння себе та свого співрозмовника, вміння висловлювати свої потреби та розуміти потреби іншої людини, вміння вибудовувати партнерство в складних життєвих та робочих ситуаціях.

У процесі вивчення даної дисципліни студенти мають можливість збагачення, розширення та доповнення компетентностей згідно запланованим в ОПП «Адміністративний менеджмент»

загальні компетентності:

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Навички міжособистісної взаємодії.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

фахові компетентності:

Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

програмні результати навчання:

Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Вибіркова дисципліна «Ненасильницьке спілкування: міждисциплінарний підхід і реальна конфліктність» пов'язана з іншими дисциплінами як нормативного, так і вибіркового циклів. Це стосується нормативних освітніх компонентів циклу загальної підготовки бакалаврів з публічного управління, зокрема, дисциплін соціально-поведінкового циклу, а саме: передбачається засвоєння навчального матеріалу з таких нормативних дисциплін як - «Соціологія», «Соціальна філософія», «Політологія», «Теорія прийняття управлінських рішень» тощо.

У структурно-логічній схемі навчального процесу, отримані у процесі вивчення курсу «Ненасильницьке спілкування: міждисциплінарний підхід і реальна конфліктність» знання, уміння та навички, корелюють із програмами курсів «Психологія управлінської взаємодії», «Візуально-інформаційний супровід професійної діяльності», «Врегулювання конфліктів і медіація в публічному управлінні та адмініструванні», «Соціологічне забезпечення управлінської діяльності».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1 Основи ненасильницького спілкування

Тема 1.1. Знайомство з ненасильницьким спілкуванням (ННС). Ненасильницьке спілкування як технологія попередження та розв'язання конфлікту.

Тема 1.2. Процес ненасильницького спілкування. Застосування ненасильницького спілкування в нашому житті.

Тема 1.3. Спостереження без оцінювання. Висловлення почуттів емпатійне сприймання.

Розділ 2. Вирішення конфліктів за допомогою медіації та ненасильницького спілкування

Тема 2.1. Вирішення конфліктів шляхом ненасильницького спілкування.

Тема 2.2. Кроки ненасильницького спілкування для розв'язання конфліктів.

Тема 2.3. Значення ненасильницького спілкування у комунікаціях та роль медіатора.

Тема 2.4. Потреби, стратегії в ненасильницькому спілкуванні.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з рекомендованою літературою.

Базова література:

1. Розенберг, М. Б. Ненасильницьке спілкування: мова життя / М. Б. Розенберг ; пер. з англ. О. І. Олійник. – Харків : Вид-во «Ранок», 2020. – 256 с.
2. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. – Київ : ФОП Стеценко В. В.,

2016. – Режим доступу: http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_65.html (дата звернення: 10.05.2024).

3. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» [Електронний ресурс]. – Київ, 2018. – 140 с. – Режим доступу: <https://bit.ly/32AKTTK> (дата звернення: 1.05.2024).
4. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» [Електронний ресурс]. – Київ, 2018. – 140 с. – Режим доступу: <https://bit.ly/32AKTTK> (дата звернення: 11.05.2024).
5. Розенберг, М.Б. Speak Peace in a World of Conflict / М.Б. Розенберг. – 2005. – Puddledancer Press.

Додаткова література:

1. Андрєєнкова В. Л. та ін. Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе. Базові навички медіації однолітків : навч.-метод. посіб. – Київ : ФОП Нічога С. О., 2020. – 200 с.
2. Андрєєнкова В. Л., Мельничук В. О., Калашник О. А. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід : метод. посіб. – Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 132 с.
3. Електронний курс «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bit.ly/390Sqxf> (дата звернення: 10.05.2024).
4. Навчальний відеокурс «Медіація однолітків. Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=s8Ki1B8zBdQ> (дата звернення: 1.05.2024).
5. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1 [Електронний ресурс] / Координатор проєктів ОБСЄ в Україні. – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:OSCE+DIAL101+2020_T1 (дата звернення: 10.05.2024).
6. Навички діалогу та медіації для потреб публічної служби. – Режим доступу: https://courses.edera.com/courses/course-v1:OSCE_EDERA+Med_101+2020/about.

Інформаційні ресурси

1. Міжнародний центр ненасильницького спілкування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cnvc.org/>.
2. Український центр ненасильницького спілкування та примирення «Простір Гідності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dignityspace.org/>.
3. Вісник КІП ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/>.
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1,2	Тема 1.1. Знайомство з ненасильницьким спілкуванням. Ненасильницьке спілкування як технологія попередження та розв'язання конфлікту. Соціологічний вимір. Проблема трансформації якостей у процесах соціалізації-індивідуалізації, кореляція між особистісними смислами та суспільно-значущими цінностями, специфіка сучасного етапу розвитку соціальної практики. Знайомство з Маршалом Розенбергом та його творчим доробком. Принципи ненасильницького спілкування. СРС: Чотири правила спілкування без агресії. Гуманістична філософія Махатми Ганді. Метод клієнт-центрованої психотерапії Карла Роджерса.

3	Тема 1.2. Процес (ННС) ненасильницького спілкування. Застосування ННС в нашому житті. Самосвідомість як настанова й комунікативна індукція. Рівні життєвої програми, що визначають основні способи життєздійснення суб'єкта. Багатошаровість у ієрархізації статусно-рольової визначеності соціального й особистісного позиціонування сучасної доби. Культурна ситуація сучасності та форми самопізнання. Алгоритм ННС: почуття, факти, потреби, прохання. Правила спілкування без агресії. СРС: Від суспільства до особистості. Від особистості до суспільства. Проблема індивідуальності: історичні та психофізіологічні аспекти. Автентичність <i>dasein</i> як проблема і завдання. Теорія дзеркального Я.
4	Тема 1.3. Спостереження без оцінювання. Висловлення почуттів емпатійне сприймання Самовизначення особистості через індивідуальну розбудову референцій. Конотативний простір та віртуальна самореалізація. Компенсаторний потенціал стратифікаційних детермінант. Спостереження та емпатія як компоненти ненасильницького спілкування. Емпатійне слухання. СРС: Емоційно зріле ННС та застосування в повсякденному житті.
Розділ 2 Вирішення конфліктів за допомогою медіації та ННС (ненасильницького спілкування)	
5,6	Тема 2.1. Вирішення конфліктів шляхом ННС(ненасильницького спілкування) Політико-економічне, культурно-соціальне та геополітичне підґрунтя сучасного бачення розвитку особистості як актора різнорівневих трансформацій суспільної практики та соціо-гуманітарного дискурсу поведінкових наук постіндустріальних суспільств у вирі модернізацій. Конфлікт. Поняття, причини виникнення, структура, динаміка. Стратегії поведінки в конфлікті. Розв'язання конфліктів. СРС: Гноблення та експлуатація у сучасному розумінні цих дефініцій. Тема 2.1.1 ННС та медіація в розв'язанні конфліктів Етапи ненасильницького спілкування. Принципи ненасильницького спілкування. Принципи медіації. Процедура медіації. Етапи проведення медіації. Правила. Задачі кожного етапу. СРС: Альтернативні способи розв'язання конфліктів. Моделі відновлення справедливості.
7	Тема 2.2 Кроки ННС (ненасильницьке спілкування) для розв'язання конфліктів Принципи ненасильницького спілкування. Етапи ненасильницького спілкування 1 крок. Спостереження-факт — «Що відбулося?» 2 крок. Почуття — «Що відчуваю зараз я і здогадка, що можеш зараз відчувати ти» 3 крок. Потреби — «Що важливо для мене і що, я думаю, є важливим для тебе» 4 крок. Прохання — «Поговорімо про це, коли обоє будемо спокійні», «Давай певний час не будемо до цього повертатись» СРС: застосування медіації в різних сферах життя. Сімейна медіація.

8	Тема 2.3 Значення ненасильницького спілкування у комунікаціях та роль медіатора Психологічні особливості посередницької діяльності. Психологічні особливості особистості медіатора. Комунікативні навички медіатора. Етичні принципи роботи медіатора. СРС. Медіація у школі. Медіація в громаді. Медіація в бізнесі.
9,10	Тема 2.4. Про потреби стратегії та аналіз в ненасильницькому спілкуванні Децентралізація, деконструкція соціального як спосіб звільнення від тоталітаризму, приводить адептів постмодерного потрактування дійсності до нігілізму, спроб викликати (спровокувати) реакції від хаосу, оскільки відкрите суспільство проти колективних ідентичностей і порядку, що вони формують. СРС. Почуття і потреби у процесі Ненасильницького спілкування .

Семінарські (практичні) заняття

Рекомендована тематика практичних (семінарських) занять.

Основні завдання циклу семінарських занять:

- закріпити отримані під час опрацювання теоретичного матеріалу передбачені кредитним модулем положення щодо особливості застосування ННС в повсякденному житті;
- активізувати навчальний процес через колективне обговорення найбільш цікавих і дискусійних питань прочитаних першоджерел за темами, означеними програмою;
- заохотити до інтерактивного спілкування, формуючи вміння аргументовано й оперативно висловлювати власну точку зору з її обов'язковою концептуалізацією та посиланням на авторитетні джерела.

Розділ 1. Основи ненасильницького спілкування

Тема 1.1. Знайомство з ННС(ненасильницьким спілкуванням).

Де пролягає межа поміж насильством фізичним та психологічним. Моральна та кримінальна відповідальність, або чому спільнота завжди поспішає, а держава завжди запізнюється...

Необхідність та можливості ненасильницького родинного спілкування. Примус у вихованні. Навчання, соціалізація, виховання. Ефективність соціопатів. Ювенальна юстиція – що у підґрунті постанов інституцій?

Заняття 1. Групова робота, виконання вправ.

Заняття 2. Робота в групі. Письмова робота «Аналіз конфлікту».

Тема 1.2. Процес ННС (ненасильницького спілкування). Застосування ННС в нашому житті.

Заняття 1. Робота в групі Чи можуть бути незаконними правильні дії і законними не правильні? Письмова робота «Аналіз ситуації».

Заняття 2. Письмова робота «Аналіз ситуації»

Тема 1.3. Спостереження без оцінювання. Висловлення почуттів емпатійне сприймання.

Заняття 1. Емпатійне слухання. Відпрацювання навички «уміння слухання»

Відпрацювання навички "уміння слухати", яка включає вміння чути і розуміти слова співрозмовника; вміння утримуватись від демонстрації емоцій, коли це недоречно; вміння допомогти співрозмовнику позитивними (підтримуючими) жестами, мімікою, короткими репліками.

Заняття 2. Вправа «Що я хочу відчувати»

Розділ 2. Вирішення конфліктів за допомогою медіації та ненасильницького спілкування

Тема 2.1. Вирішення конфліктів шляхом ННС(ненасильницького спілкування).

Заняття 1. Заняття 2.

Пропрацювання етапів ненасильницького спілкування. Етапи 1.Спостереження-факт — «Що відбулося?»2. Почуття – «Що відчуваю зараз я і здогадка, що можеш зараз відчувати ти» 3. Потреби – «Що важливо для мене і що, я думаю, є важливим для тебе» 4. Прохання — «Поговорімо про це, коли обоє будемо спокійні», «Давай певний час не будемо до цього повертатись».

Тема 2.2. ННС для розв'язання конфліктів

Заняття 1. Практика ненасильницького спілкування.

1. Розмовляйте «я-повідомленнями»: я відчуваю зараз гнів/роздратування/сум/збентеженість — людина говорить про себе, а не «ти верзеш дурниці/ти не розумієш»;

2. Позбудьтеся оціночних висловлювань. Щойно ми вішаємо оцінку на певне явище, а тим паче, якщо наш співрозмовник із цим незгоден, ми викликаємо реакцію — спротив і захист. Не оцінювати складно, бо наш мозок робить це автоматично — це його функція, щоб гарантувати людині безпеку і виживання.

Тема 2.3. Значення ненасильницького спілкування у комунікаціях та роль медіатора

Заняття 1. Письмова робота «Етапи та задачі медіації»

Робота в групі. Практика роботи з конфліктом у групах (20 хвилин).

Тема 2.4. Про потреби стратегії та аналіз в ненасильницькому спілкуванні

Заняття 1. Практика роботи з конфліктом у групах (20 хвилин)

Колесо емоцій Роберта Плутчіка. Відпрацювання вправ. Вправа, щоби зменшити тривожність і налаштуватися на концентрування уваги.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

З метою поглиблення знань студентів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науковою літературою пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з дисципліни. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом із дисципліни, активна робота під час виконання вправ.

Крім того студенти мають самостійно розглянути завдання призначені для самостійної роботи і на основі цієї інформації вільно відповідати на поставлені питання.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вивчення дисципліни проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, що передбачає питому вагу самостійної роботи студентів. Семінарські заняття поглиблюють теоретичні знання з відповідних тем навчальної дисципліни, закріплюють практичні навички дискусій, відстоювання своєї наукової позиції, роботи з літературою, а також формують уміння оцінки, аналізу й управління електоральними процесами і конфліктами, що з ними пов'язані, за допомогою практичних завдань. Також, на семінарських заняттях передбачено робота в групах.

Відвідуваність і виконання завдань

Активна участь студента на практичних заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних заняттях. Немає конкретної кількості пропущених практичних занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем (виконання завдань) і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив практичні заняття, може отримати низький рейтинг, який не дозволить допустити такого студента до заліку. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені. Контроль знань (розуміння) студента пропущених тем відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри соціології, або під час перерви у навчальному занятті

(«на парі»). Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Теми і завдання для практичних занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступною з особистого кабінету студента в системі «Кампус» або на сайті кафедри соціології.

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку. Студент на практичному занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Це також характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Форми роботи

Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі дисципліни. Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим студентам або загалом аудиторії. Допускається і вітається діалог між студентами і викладачем на лекції.

Семінарські заняття мають на меті розвиток у студентів вміння працювати з науковою літературою, готувати виступи на базі попередньої аналітичної роботи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії. Також, передбачена робота в групах (імітаційні вправи).

До запланованих видів навчальних занять відносяться лекції, семінарські заняття, а також планується проведення модульної контрольної роботи і експрес – контрольних. Щодо методів, які використовуються під час вивчення матеріалу дисципліни, то варто відмітити, що :

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-постановчий , дискусія, імітаційні вправи), тощо;

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес- конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет- семінар і ін.).

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПП ім. Ігоря Сікорського.

Зокрема, рекомендується навчання на таких курсах (на вибір):

1. Електронний курс «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bit.ly/390Sqxf>.
2. Навчальний відеокурс «Медіація однолітків. Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=s8Ki1B8zBdQ>.
3. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1 / Координатор проєктів ОБСЄ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:OSCE+DIAL101+2020_T1.

4. Навички діалогу та медіації для потреб публічної служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:OSCE_EDERA+Med_101+2020/about.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, виконання завдань, робота в групах

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на семінарських заняттях, активна участь на лекційному занятті, робота в групах;
- виконання індивідуального завдання, контрольних робіт, написання тез на конференцію або дні науки на факультеті.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо бере активну участь на семінарських заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань, викладає її чітко і логічно.

Належна підготовка студента до практичного заняття займатиме в середньому 1,5-3 години.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті. Підсумкова кількість балів за роботу на практичних заняттях виставляється викладачем в електронному Кампусі.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання студента визначені у положенні про PCO з дисципліни.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю (заліку) – наявність не менше 30 балів за семестр. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Для того, щоб поглибити знання студентів з дисципліни, а також показати їх практичну значущість, усі форми академічної діяльності необхідно формувати як співпрацю, так, для отримання студентами релевантної та адекватної інформації впродовж досвіду самостійної роботи з науковою літературою, іншими джерелами інформації, пропонується обговорення вражень, концептуалізація висновків шляхом комунікації у месенджерах, групових чатах, електронному листуванні з викладачем. Варто також використовувати комунікативні можливості середовища G-Suite. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень, творчий підхід до опрацювання семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом із дисципліни.

Працюючи на лекції студенту варто конспектувати основні поняття, ознаки, класифікації, визначення, алгоритми, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з дисципліни «Ненасильницьке спілкування: міждисциплінарний підхід і реальна конфліктність» складається з балів, що отримуються за: доповіді, відповіді, робота в групах, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на семінарських заняттях.

Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з навчальної дисципліни згідно з робочим навчальним планом

Семестр	Навч. час		Розп. навч. год		Контрольні заходи			
	Кредити	Акад. год.	Лекції	Сем.	МКР	ДКР	Реф.	Семестр. атест
8	4	120	20	40	1	-	-	залік

Розрахунок вагових балів

PCO з навчальної дисципліни складається з суми балів за контрольні заходи протягом семестру $R_D = 100$.

R_D складається з балів, які студент отримує за наступні види робіт:

- 1) відповіді на практичних заняттях;
- 2) активна робота на парі, робота в групах;
- 3) МКР.

PCO з навчальної дисципліни складається з суми балів студента за усі виконані контрольні заходи протягом семестру (R_D).

$$R_D = \Gamma_{\text{сем.}} + \Gamma_{\text{акт.}} + \Gamma_{\text{МКР}} = 60 + 30 + 10 = 100 \text{ балів.}$$

1. Відповіді на семінарських заняттях.

Ваговий бал – 3 бали при відповіді на одне питання. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює $\Gamma_{\text{сем.}} = 3 \text{ бали} \cdot 20 = 60 \text{ балів}$.

При відповіді на кожне питання студент отримує:

- повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) якщо при відповіді студент демонструє глибоке знання матеріалу, логічно і послідовно його викладає, дає обґрунтовані висновки, вільно оперує конкретними даними, з легкістю і переконливо відповідає на поставлені питання – 3 бали;
- достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями, відповідає на більшість з поставлених питань – 2 бали;
- неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та значні помилки, на поставлені питання відповідає слабо, або не відповідає взагалі – 1 бал;
- відсутня робота на семінарі – 0 балів.

Активність роботи на семінарських заняттях.

Ваговий бал – 2. Максимальна кількість балів на 50% практичних заняттях дорівнює $2 \text{ бали} \cdot 18 = 36 \text{ балів}$.

Студент приймає активну участь в обговоренні питань теми практичного заняття – 2 бали.

Студент приймає участь в обговоренні питань теми практичного заняття – 1 бал.

Студент не приймає участь в обговоренні питань теми практичного заняття – 0 балів.

2. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 10. Критерії оцінювання:

- повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) на всі питання модульної контрольної роботи; студент вільно орієнтується в поданому матеріалі – 9-10 балів;
- достатньо повна відповідь, студент надав відповіді на 75% питань модульної контрольної роботи; відповіді на всі питання контрольної потребують уточнень – 7-8 балів;
- неповна відповідь, студент надав відповіді на 60% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують суттєвих уточнень, недостатнє володіння матеріалом – 6 балів;

– відповідь не відповідає вище вказаним вимогам, студент не орієнтується в матеріалі, вкрай обмежена відповідь – 0 балів.

3.Заохочувальні бали (не більше 10 балів за усі види робіт):

- за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, «Днях науки ФСП», конкурсах студентських робіт, публікації);
- участь у факультетських олімпіадах з навчальної дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

Порядок проведення атестаційного і залікового контролю

За результатами навчальної роботи за перші 8 тижнів «ідеальний» студент має набрати 20 балів. На першій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг складає 20 і більше балів. На другій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг складає 30 і більше балів. Необхідною умовою допуску до заліку є зарахування усіх завдань на семінарах, а також МКР.

Для складання атестації з навчальної дисципліни кожен викладач використовує накопичувальну відомість, в яку заносяться нараховані бали за всі види виконаних студентом аудиторних та самостійних завдань (практичні заняття, МКР, експрес-контроль тощо). Рейтингові бали заносяться у відомості рубіжного контролю (1-а, 2-а атестації) та заліку.

У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, в атестаційній відомості виставляється «не атестований».

При отриманні менше ніж 40 балів студент має виконати додаткову роботу у формі написання та захисту роботи із заданої викладачем теми.

Залік має вигляд переліку питань, на які повинен відповісти студент. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю.

Таким чином, загальний (підсумковий) рейтинг студента розраховується як сума фактично отриманих балів за означеними видами робіт. Максимально можливий загальний бал студента складає 100 балів.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Почуття і потреби у процесі Ненасильницького спілкування .
2. Вирішення конфліктів та медіація.
3. Що таке ненасильницьке спілкування? У чому його суть?
4. Коли й чому з'явилася ідея ненасильницького спілкування?
5. Як навчитися застосовувати методи ненасильницького спілкування в житті? З чого почати?
6. Як навчитися застосовувати методи ненасильницького спілкування в житті? З чого почати?
7. Як людям допомагає в роботі застосування методів ненасильницького спілкування?
8. Які 4 кроки ненасильницького спілкування?
9. Що таке емоційний інтелект?
10. Яким, на Ваш погляд, був би світ, якби всі перейшли до ННС?
11. Яка мета емоційно зрілого ННС?
12. Що таке емпатія?
13. Емпатія в ННС.
14. Маршалл Розенберг і його внесок в розвиток ННС
15. Почуття і потреби у процесі Ненасильницького спілкування .
16. Конфлікт. Поняття, причини виникнення, структура, динаміка.
17. Стратегії поведінки в конфлікті.
18. Методи розв'язання конфліктів.
19. Альтернативні способи розв'язання конфліктів.
20. Моделі відновлення справедливості.
21. Психологічні особливості посередницької діяльності.
22. Комунікативні навички медіатора.
23. Етичні принципи роботи медіатора.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старшим викладачем кафедри соціології Василиць Ольгою Іванівною,
старшим викладачем кафедри соціології Казьміровою Оксаною Миколаївною.

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024).